

ние за общочовѣшкия и за българския напредѣкъ — и тѣхното надмощие отъ XVIII вѣкъ насамъ. Така, въ статията си отъ 1863 г. за хилядогодишнината на християнството между българитѣ, той казва: „Благодарение на XVIII вѣкъ изкуствата, наукитѣ и всичкитѣ обществени системи, освобождени отъ веригитѣ на суевѣрията и отъ слѣпото уважение на остарѣлитѣ нѣща, почнаха да се усвѣршенствуватъ. Истинитѣ станаха по-общи, чрезъ печата тѣ се разпространиха въ единъ мигъ по всичкитѣ краища. Наукитѣ: физика, химия, геология, естествена история, астрономия и пр. обсипаха умоветѣ съ свѣтлина отъ нови истини. Желѣзницитѣ и пароходитѣ съкратиха разстоянията и спомогнаха за по-често сношение между хората, развиха търговията; спѣнкитѣ на лѣжата, шарлатанството и фанатизма сами отъ себе си изчезнаха. Сега всѣки човѣкъ, всѣка община, всѣки градъ, всѣка държава знае своитѣ права и задлѣжения. Този напредѣкъ на Западна и Срѣдна Европа влияеше и върху общественото положение въ Източна Европа. Гениални мъже (Шафарикъ, Венелинъ и др.), надарени съ превъзходенъ умъ, съ здрава логика, съ силна воля и смѣлость, освободиха, чрезъ своето нравствено влияние, право разсѣждане, красноречие и разни съчинения, 130 милиона славяни отъ гибелнитѣ заблуди на западната и източната черква“.

Въ своята „Историческа студия“ отъ 1864 г., гдето иска да посочи пѣтищата, способни да изведатъ българския народъ отъ миналото и настоящето къмъ бѣдащето, Селимински се спира на силата на „правото разсѣждане“ и на научнитѣ придобивки, доколкото тѣ могатъ да освободятъ народитѣ отъ духовна и материална нищета. Като се позовава на личния си опитъ („каквото самъ азъ изпитвахъ въ разни времена“), той изтъква преди всичко истината като „длѣгъ на здравия разсѣждѣкъ“, безъ да се бои отъ опасноститѣ, които би си навлѣкълъ чрезъ това и които сж заплашвали нѣкога людетѣ въ незрѣлитѣ общества. „Особено не предстои никаква опасность, когато излага истината човѣкъ, който се намира въ края на живота си и комуто здравиятъ разсѣждѣкъ заповѣдва да не се грижи дали думитѣ хармониратъ съ интереса на нѣкои хора, или се противопоставятъ на гибелнитѣ и противообществени си-